YENİ PARTİ
T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 4 Kasım 2026
Sayı: 1616

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA - 52604

Aşağıda belirtilen sorularımın Ticaret Bakanı Sayın ÖMER BOLAT tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 30.10.2026

Av. Uğur BAYRAKTUTAN

Artvin Milletvekili

Türkiye ekonomisinin temel unsurlarından biri olan esnaf ve sanatkârlar; istihdam yaratma, yerel ekonomiyi ayakta tutma, üretim ve hizmetlerin sürdürülebilirliğini sağlama bakımından önemli bir işlev üstlenmektedir.

Ancak artan işletme giderleri, vergi ve sigorta primleri, yüksek finansman maliyetleri ve krediye erişimde karşılaşılan çeşitli bürokratik ve mali koşullar, küçük işletmelerin faaliyetlerini sürdürmesini giderek zorlaştırmaktadır.

Vergi mükellefi olmasına rağmen aynı zamanda başka bir işyerinde sigortalı çalışan esnafın kredi kullanamadığı, vergi ve BAĞ-KUR borcu bulunmadığına ilişkin belge taleplerinin krediye erişimi güçleştirdiği, bankalara gecikmiş borcu bulunmayan esnafa yönelik kredi sicili koşullarının daraltıcı sonuçlar doğurduğu, şoför esnafının ticari araçlarında yapay zeka destekli uygunluk değerlendirmelerinin mağduriyetlere yol açtığı ve hem Esnaf Odası hem de Ticaret ve Sanayi Odası kaydı bulunan işletmelerin esnaf kredilerinden yararlanamadığı sorun başlıkları ilgililerce tarafımıza iletilmiştir.

Öte yandan, işletmesini büyütmek, araç ve ekipman yenilemek, üretim kapasitesini artırmak veya ekonomik faaliyetini sürdürebilmek için krediye ihtiyaç duyan esnafın finansmana ulaşmasında karşılaştığı güçlükler, küçük işletmelerin yatırım ve istihdam imkânlarını da sınırlandırmaktadır.

Anayasa'nın 173'üncü maddesinde, "Devlet, esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır." hükmü yer almaktadır. Bu anayasal yükümlülük doğrultusunda esnaf ve sanatkârların krediye erişiminin kolaylaştırılması, kredi değerlendirme süreçlerinin şeffaflaştırılması ve tarafımıza iletilen konu başlılarında olduğu gibi yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1- Ülkemiz genelinde Esnaf ve Sanatkarlar Kredi Kooperatifleri üyesi esnaflarımızı koruyucu ve destekleyici politikalarınız nelerdir?

2- Anayasa'nın 173'üncü maddesinin "devlet esnaf ve sanatkarları koruyucu ve destekleyici önlemler alır" ifadesi gereğince Artvin ili özelinde ve benzer küçük nüfuslu illerde esnaflarımızın güçlendirilmesi adına yürüttüğünüz çalışmaları listeler misiniz?

3- Ülkemiz genelinde Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri aracılığıyla Hazine faiz destekli kredi kullanmak isteyen esnaf ve sanatkârların başvurularında aranan güncel şartlar nelerdir? Bu şartların belirlenmesinde hangi kriterler esas alınmaktadır?

4- Türkiye genelinde 2024, 2025 ve 2026 yıllarında Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerine yapılan toplam kredi başvurusu, kabul edilen başvuru, reddedilen başvuru ve sonuçlandırılmayı bekleyen başvuru sayıları kaçtır? Bu verilerin illere, sektörlere ve kredi türlerine göre dağılımı nedir? Ret gerekçeleri hangi başlıklar altında toplanmaktadır?

5- Vergi mükellefi olan ve esnaf siciline kayıtlı bulunan, ancak aynı zamanda başka bir işyerinde sigortalı çalışan esnaf ve sanatkârların kooperatif kefaletiyle kredi kullanmalarını engelleyen bir mevzuat hükmü bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu uygulamanın hukuki dayanağı nedir? Bu durumdaki esnafın kredi kullanabilmesine yönelik bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?

6- Vergi ve prim borcu bulunmadığına ilişkin belge talebinin kapsamı ve uygulama esasları nelerdir? Borcu bulunan, ancak ödeme güçlüğü nedeniyle borcunu henüz yapılandıramamış esnafın krediye erişimini sağlamak amacıyla borcun kredi tutarından mahsup edilmesi, taksitlendirilmesi veya başka bir çözüm mekanizması uygulanmakta mıdır?

7- Kredi başvurularında bankalara veya finans kuruluşlarına geçmişte gecikmiş borcu bulunmuş olmak, mevcut kredi borçları, kredi notu ve bankacılık risk değerlendirmeleri hangi ölçütlere göre dikkate alınmaktadır? Borcunu kapatmış, yapılandırmasını tamamlamış veya ödeme düzenini yeniden sağlamış esnafın geçmişteki ödeme sorunları nedeniyle uzun süre krediye erişememesini önleyecek bir iyileştirme mekanizması bulunmakta mıdır?

8- Şoför esnafının ticari araçlarına yönelik kredi başvurularında yapay zekâ destekli sistemler veya otomatik uygunluk değerlendirme uygulamaları kullanılmakta mıdır? Kullanılmaktaysa bu sistemler hangi kurum veya kuruluş tarafından geliştirilmiş, hangi teknik ve hukuki kriterlere göre çalışacak şekilde düzenlenmiştir?

9- Sistem tarafından uygun bulunmayan araçlar ve başvurular için insan değerlendirmesi, itiraz ve yeniden inceleme hakkı tanınmakta mıdır?

10- Hem Esnaf ve Sanatkârlar Odasına hem de Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı bulunan, şirket yetkilisi veya ortağı olan esnaf ve işletme sahiplerinin Hazine faiz destekli esnaf kredilerinden yararlanamamasının hukuki ve idari gerekçesi nedir? Ticaret ve Sanayi Odası kaydının bulunması, esnaf sicili ve esnaf odası kaydı mevcut olan kişilerin krediye erişimini hangi mevzuat hükmü uyarınca engellemektedir?

11- Esnafımızın talepleri doğrultusunda mağduriyetlerinin giderilmesi ve esnafımızın güçlendirilmesine ilişkin gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmesi adına bir takvim açıklar mısınız?